

Zorg voor en begeleiding van personen met een NAH

1. Inleiding

Intesa vzw stelt het welzijn van zijn gebruikers centraal. Zorg op maat, geborgenheid en het bieden van aangepaste ondersteuning zijn belangrijke kernwoorden in onze dienstverlening. Bij de invulling van de individuele zorgnoden stellen wij respectvolle bejegening, zelfbepaling en een maximale integratie en inclusie centraal.

In deze visietekst geven we weer hoe we als voorziening kijken naar de zorg voor en begeleiding van personen met een niet aangeboren hersenletsel. Deze visie dient gedragen en onderschreven te worden door personeel, beleid en gebruikers. De visie is namelijk het richtsnoer voor het handelen en de toetssteen voor de kwaliteit van dat handelen.

2. Wat verstaan we onder een NAH?

Het betreft personen met een hersenletsel ten gevolge van welke oorzaak dan ook, anders dan aangeboren of na de geboorte ontstaan. Een hersenletsel kan enerzijds acuut, plots ontstaan. Hierbij kan men twee groepen onderscheiden. De traumatische hersenletsels als gevolg van een oorzaak buitenaf zoals een val, ongeval,... en de niet-traumatische hersenletsels met een inwendige oorzaak zoals een cerebrovasculair accident, tumor,... Anderzijds zijn er hersenletsels ten gevolge van een progressieve neurologische aandoening zoals bij Multipelle Sclerose, ziekte van Huntington, Parkinson,...

Het hersenletsel leidt tot een onomkeerbare breuk in de levenslijn. De persoon met een NAH kan omwille van diverse oorzaken allerlei stoornissen, beperkingen en handicaps ervaren waardoor de persoon mogelijk aangehouden is op hulpverlening. Als gevolg van het hersenletsel kan de persoon met een NAH veranderen op vlak van communicatie, cognitieve functies, fysieke mogelijkheden, gedrag, vrijetijdsbesteding, werk/school, sociale relaties, wonen, seksualiteitsbeleving, emoties en persoonlijkheid.

Deze breuk houdt vaak ook wijzigingen in op vlak van verwachtingen die zowel de persoon met een NAH als zijn partner, gezin en familie koesteren.

3. NAH en Kwaliteit van leven

Een niet-aangeboren hersenletsel kan ingrijpende gevolgen hebben voor degene die het overkomt en zijn omgeving.

Stoornissen in het denken, beleven en handelen zorgen ervoor dat iemand zijn leven niet meer zo makkelijk kan overzien en organiseren, of dat hij onvoldoende "zin" van leven ervaart.

Kenmerkend voor een NAH is dikwijls de breuk in de

levenslijn. Er is een vóór en een na, voor en na het moment dat het letsel werd opgelopen. Ten gevolge hiervan ontstaan vaak gevoelens van onmacht, woede en eenzaamheid. Dan start een zoektocht naar een nieuwe identiteit en een nieuw perspectief. De persoon en zijn omgeving dienen een ander referentiekader te ontwikkelen en een verwachtingspatroon dat is gebaseerd op de overgebleven mogelijkheden.

Om te kunnen leven heeft een mens een toekomstbeeld nodig. Een perspectief geeft richting en invulling aan het leven in het heden. Dat toekomstbeeld is bij mensen met een NAH meestal in meer of mindere mate verstoord. Vroegere doelen en verwachtingen zijn niet meer of minder aan de orde. Het zoeken naar nieuwe doelen en gericht werken aan de realisatie ervan, helpt de persoon met een NAH nieuw perspectief te zien en een zinvol bestaan verder te beleven.

Om te kunnen werken aan nieuwe doelen en een nieuw perspectief is het wenselijk dat de persoon met een NAH een plaats kunnen geven aan het verlies. Het is belangrijk om te verwerken wat gebeurd is, af te ronden wat geweest is en de levenservaringen van het 'leven voor het hersenletsel' met zich mee te dragen.

Een persoon met een NAH staat voor de moeilijke levenstaak zijn gevoel van eigenwaarde en zelfvertrouwen terug op te bouwen. Het is hierbij belangrijk zijn/haar tempo te volgen, voldoende rust te nemen en te kijken naar wat goed gaat en niet alleen naar wat niet (meer) goed gaat. In dit proces is de ondersteuning die de persoon met een NAH ervaart van zijn omgeving een erg belangrijke factor.

4. Zorg op maat

De gebruiker staat centraal. We houden rekening met wie de persoon voor het hersenletsel was en hebben respect voor zijn eigenheid en levensgeschiedenis. We benaderen de gebruiker niet alleen als een uniek persoon, maar ook als iemand die nog steeds zelf richting aan zijn/haar leven geeft. In dialoog met de gebruiker en zijn netwerk brengen we de individuele wensen, noden en mogelijkheden in kaart opdat we ons aanbod hier flexibel op kunnen aanpassen.

De doelgroep van volwassenen met een NAH is een erg heterogene doelgroep waarbij verschillende mogelijkheden en beperkingen tot uiting kunnen komen. Aangezien werken op maat van de fysieke, cognitieve, emotionele en sociale mogelijkheden voor iedereen anders is, is het moeilijk om aan alle vragen van onze gebruikers tegemoet te komen. Personen met een NAH kunnen soms onrealistische verwachtingen hebben en anderzijds moet er rekening gehouden worden met de mogelijkheden van de organisatie.

We trachten om samen met de gebruiker op pad te gaan om zijn/haar wensen te realiseren en reiken hen oplossingen en middelen aan om mee perspectief aan hun leven te geven zodat zij gelukkig zijn en hun leven als zinvol blijven ervaren.

5. Zorgaanbod

Voor onze gebruikers bieden we naast een zinvolle, aangepaste dagbesteding ook een huiselijke woonomgeving aan.

Binnen een aangepaste omgeving trachten we de personen met een NAH op aangename wijze te activeren. We bieden hen gestructureerde en gevarieerde activiteiten aan die binnen de interessesfeer van de gebruikers liggen en op eigen tempo kunnen ingevuld worden. Rekening houdend met ieders individuele mogelijkheden en beperkingen stimuleren we hun zelfstandigheid, welbevinden, verantwoordelijkheidsgevoel en positief zelfbeeld. De fysieke en cognitieve vaardigheden kunnen met behulp van paramedische ondersteuning onderhouden of verder ontwikkeld worden.

Door een huiselijke sfeer te scheppen binnen de woonwerking trachten we de personen met een NAH een (t)huis aan te bieden waar zij tot rust kunnen komen, zich veilig en vertrouwd voelen en de nodige ondersteuning krijgen. Inclusie en maatschappelijke integratie streven we na door regelmatige deelname aan buurtactiviteiten, culturele activiteiten, cafébezoek,...

Voor de familieleden en het ruimere netwerk betekent het hersenletsel eveneens een breuk in hun levenslijn. Zij worden geconfronteerd met een andere ouder, partner, kind, broer,... dan degene die ze voorheen kende, dienen soms andere rollen op te nemen en dienen hun toekomstperspectief aan te passen aan het nieuwe samenleven. Hen eveneens bijstaan in het aanvaardingsproces en zoekproces naar een hernieuwd toekomstperspectief waarin men terug greep ervaart op het samenleven, is een streefdoel.

Enerzijds ondersteunen we het netwerk emotioneel door op een begripvolle wijze te luisteren naar hun verhaal en bekommernissen. Anderzijds bieden we hen professioneel advies met betrekking tot hulpmiddelen en oplossingen die hun leven draaglijker kunnen maken en het samenleven kunnen vergemakkelijken. Tenslotte bieden we hulp, ondersteuning en doorverwijzing aan, zowel naar interne als externe diensten.

We streven er naar om zowel voor de persoon met een NAH als zijn netwerk een belangrijke bron van steun te betekenen waardoor we de last die zij dagdagelijks dragen wat kunnen verlichten en zij een bepaalde rust kunnen ervaren in hun leven.